

שני נזירים פרק שמיני נזיר

נמ.

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי פייז מהל
עבודת כוכבים הליי
קמן ללון לא נושע יויד
קי קצב סעי':
יד ב ג נושע ע סס סמי
ג:
מו ד נושע או'ס ס' כג
סעי' ז כגז"ה וסי' טו
סעי' ג:

פ' הרא"ש

ה"ו לוקה משום לא ילבש
וכר דייקן דקרא מיימי
אלמא לוקה מדאורייתא:
הרי כבר נאמר בספייה
דקרא כי תועבה היא הלכך
ליכא לפרושי רישיה דקרא
הכי דבעה"ל ליכא תועבה
אלא ביושב בין הגושים
ודגמא אשה כדי לזנות
עמיה: ה"ג במחילה דרי"א
בן יעקב מנין שלא תצא
וכר ת"ל לא יהיה לך גבר
וכר ולא ילבש גבר שמלת
אשה לא יתקן גבר בהיקוני
אתחא. פי' שלא יחול ולא
יפרכס ולא יעבור בית
השמי ובית הערוה: [בגנזר
מותן]. דייקן דמגלה כל
ראשו ביום כלות נזירותו
ליכא תקון אשה בהעברת
בית השמי ובית הערוה.
ולית הילכתא כותיה: חזינן
ליה לר' יוחנן דלית ליה
בית השמי ובית הערוה.
ורדע דבמספריה א"א
לגלות כיכ סמך לבשר:
ההוא דאתחייב בגידא.
מלקות: איגלאי בית
השמי. כשהשפטיהוהו
בגידו להלקות: דמן
חבראי הוא. וידע דאסור
להעביר בית השמי: בעא
מניה רב מר' חייא מהו
לגלה. אין לפ' בדמספרים
בעא מניה דייקן דא"ל ר'
חייא אסור התיב אמר רב
לעיל דמותר להקל
במספרים כעין תער ולא
מסתברא ליימא דפליג אר'
חייא רביה. אלא מהו לגלה
בתער: א"ל ר' חייא אסור.
והא קא גידיל. ותי' מאי
פריך לגלחיה במספרים
דרי' חייא לא אסר אלא
בתער. ופריך והא קא גידיל
ומצערי ליה והואיל וסופו
ליגדל ולצערי אף
כשמגלחו אין זה תיקון
לנוי אלא להצילנו מי
הצער. אבל יש לו ואינו
גדל כי"כ שיגיע לידו צער:
מהו לחזק. להתחזק כדי
לשפרו שער בית הערוה.
א"ל אסור: בבגדו מאי א"ל
מותר דבעה"ל שהוא מחזק
בגדיו להשיר ליכא תיקון
אשה: איכא דאמרי בתפלה
בבגדו מאי. שהוא
מתפלל מהו לתכך בבגדו
בית השמי ובית הערוה:
א"ל אסור ולית הילכתא
כותיה:

איכא דאמרי א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי
זה לוקה משום לא יהיה בלי כו' מיתבי העברת שער
אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. ולא מלי לשנוי דרבי
יוחנן נמי מדברי סופרים קאמר דנסיב ליה לטעמיה מקרא:
הווא דאמר כי האי תנא. והוי

מני לשנוי כאלדיו דרייתא
ללוקה אלא ניתא ליה לאיתויי תנא
דדריש ליה מקרא דהיה צרייתא
איכא למידיחי ללוקה מדריצן קאמר:
לא יהיה כלי גבר על אשה. וזכפיה
דקרא נמי² כתיב ולא ילבש גבר
שמלת אשה שלא³ ילבש איש שמלת
אשה כפשמיה דקרא הא לא מצית
לרשע לא תשיב נוי ותיקון לגבי אומי
האיש להעביר צית השחי וצית הערוה
ולית הילכתא כותיה. דאסור
אף לנזיר: **חזינא** דרבי יוחנן
דריתי ליה. פירוש שער צית השחי
[והוא] גופיה ממייז בהעברתו
ומדלל משני במספרים טל קלנייה
לדלל הפמות מדברי סופרים אסור
לרבי יוחנן אף במספרים:

ההוא גברא דאיתחייב בגידא
קמיה דר' אמי. נתחייב
מלקות: איגלאי צית השחי ומציה דלא
מגלה אמר להון רבי אמר שצדוק
דין מן חצריה הוא. משמע ממי הכא
דמדריצן נמי⁵ אסור אף במספרים
צצית השחי וצצית הערוה אכל לשאר
האיצרים לא מצינו אסור (זה הלשון)
לזו הגירסא וזהלכות גדולות שכלכות
נזיר ט א' אמר⁶ רב מיכל אדם כל גופו
צתער מיתבי המעביר צית השחי
וצצית הערוה הרי זה לוקה כי קאמר
רב צבאר איצרים ומי' שרי והטניא
העצרת שער אינו מדברי תורה

אלא מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דצרייתא קמי סתמא בהעברת⁸ שער דמשמע בכל מקום צין צבאר איצרים צין צצית השחי וצצית הערוה אלמא שאר איצרים נמי אסור ומשני אלא כי קאמר רב צבאר אלא משמע דהכי פירושו לעולם מיירי אף צבאר צית השחי וצצית הערוה דקאמר רב היינו במספרים כעין מער: **אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה מלי לוקה דקאמר ר' יוחנן מדריצן וכן לוקה דצרייתא היינו מדריצן וכפי גירסת הלכות גדולות משמע דלפי' דצבאר איצרים אסור להעביר שיער⁹ וזהלכה פסוקה דרב יהודאי שכלכות גדה מכתב ה"ר יוסף טוב עלם יש כמו שכלכות שלנו¹⁰ אף דגורס צבאר אסור כי קאמר רב צבאר אסור וזוהי אר' ר' רב אמר מיכל אדם כל גופו צתער אלא צבאר איצרים כדאוקמינן לה וצתער דקאמר דענין קא אכל צתער מלא ושדאי עובר מדברי סופרים כדקמי צצרייתא והאי דעבי רב מרבי חייא מנו לגלל במספרים קמנציה ליה והשיב לו דאף במספרים אסור מדקאמר ליה והא קא גידיל כלומר ומצערו ואי שרי במספרים יטלנו במספרים ורב נמי דשרי כל גופו במספרים כעין מער היינו צבאר איצרים אכל צצית השחי וצצית הערוה אסור במספרים [ושמא] אף על גב דלא כתוב [במספרים] אלא מ"מ הוי פירושו כאלו גרסינן אלא והרצה יש בהש"ס כזה וחזר להעמיד דברי רב צצית השחי כו' ט: **בעי מיניה רב מרבי חייא מהו לצי'ה.** פי' צית השחי וצצית הערוה: אמר ליה אסור. לפי גירסת הספרים שלנו הצעיר צתער ממש ואסור לו מער ומספרים שרי ולפירושו [הלכות גדולות]¹¹ הצעיר במספרים ואסור לו אף במספרים וכן נראה מדקאמר והא קא גידיל ומתי' קושיא יטלנו במספרים: **והא קא גידיל¹².** והואיל וסופו ליגדל ולצערי אותו אף כשיגלחו אין זה קרוי תיקון ותי' שאינו מגלה אלא לינלל מצערה: **גבירי** יש א'ו. שאינו גדל והואך שייער הראש וליכא צערא¹³ (הכי גרסינן)¹⁴ משמע כשאין אדם מתכוין לנוי אלא לינלל¹⁴ דלית ציה ממש כלי גבר ואסור הנמטכל צמרה כדי שלא יחולו צעמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו הר"ר שמואל מנאורי"א היה מסתפר צמרה: **מהו לחזק** ולהתחזק. כדי להשיב צית השחי וצצית הערוה אמר¹⁵ ליה אסור ולית הילכתא כותיה:**

איכא דאמרי דזהדיל מפרש רבי חייא משום לא ילבש גבר שמלת אשה ואשה דרכה צנן שהוא ניוול לה כשיש לה עער: **ומנא קמא.** דקצר דלינה אלא מדברי סופרים מאי דריש ט' כהאי לא ילבש ט': **אם ללמד שלא ילבש.** כלומר ואם אמר לך הכתוב צ' שלא ילבש האיש שמלת אשה לכך לא קראו הכתוב תועבה היא ג' אלא למה הוא צא שלא ילבש: **האיש שמלת האשה ז' וילך** ויש צין הנשים שיש לחוש משום ייחוד: **צכלי זיין מלמטה.** כדמתרגמינן לא יהא תיקון זיין דגבר: **תלמוד לומר לא יהיה כלי גבר על אשה.** וזה שמצנו ציעל אשת חבר הקיני שלא הרגמו לסיפרא צכלי זיין אלא כמו שנאמר ט' ידה ליתד תשלחנה (שופטים ט'): **שלא יתקן איש צביקוני אשה.** דהכי מתרגמינן ליה שלא יחול ושלל יפרכס ט' צבגדי צבעונים של אשה: **חזינא ליה לר' יוחנן דליש ליה.** שיער צצית השחי: **איגלאי ציט השחי.** כי הוה משלמי ט' צהפוט מציננה לנגדיה: **דין מן חצריה הוא.** דידע דאסור להעביר ט' צית השחי: **מהו גלגל.** במספרים צצית השחי: **והא קא גבל וקא מנע' ליה** לאיניש: **בר פחסי.** צנו של תלמיד חכם: **גבול יש לו.** לאותו שער כיון שגדל יותר ממה שאדם יכול ט' לצובלו נושר מאליו: (נזיר) **מהו לחזק.** צצית השחי צידו כדי להעביר את השיער ט': **מהו לחזק** וציבגדו. כנגד צית השחי כדי שיהא נושר על ידי חזיקו: א"ל מוסר.

איכא דאמרי. הכי קמייציעא ליה צתפלה צבגדו מאי כלומר המתפלל מהו לחזק צבגדו כדי שיפילו כניס ממנו הואיל ואינו נוגע צבשור: א"ל אסור ולית הלפכא כותיה. משום דייקן דלינו נוגע צבשור מותר. לחזק כמו שזר המתמחק צכותל (צבא קמא דף טז:). מתני'

אלא מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דצרייתא קמי סתמא בהעברת⁸ שער דמשמע בכל מקום צין צבאר איצרים צין צצית השחי וצצית הערוה אלמא שאר איצרים נמי אסור ומשני אלא כי קאמר רב צבאר אלא משמע דהכי פירושו לעולם מיירי אף צבאר צית השחי וצצית הערוה דקאמר רב היינו במספרים כעין מער: **אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה מלי לוקה דקאמר ר' יוחנן מדריצן וכן לוקה דצרייתא היינו מדריצן וכפי גירסת הלכות גדולות משמע דלפי' דצבאר איצרים אסור להעביר שיער⁹ וזהלכה פסוקה דרב יהודאי שכלכות גדה מכתב ה"ר יוסף טוב עלם יש כמו שכלכות שלנו¹⁰ אף דגורס צבאר אסור כי קאמר רב צבאר אסור וזוהי אר' ר' רב אמר מיכל אדם כל גופו צתער אלא צבאר איצרים כדאוקמינן לה וצתער דקאמר דענין קא אכל צתער מלא ושדאי עובר מדברי סופרים כדקמי צצרייתא והאי דעבי רב מרבי חייא מנו לגלל במספרים קמנציה ליה והשיב לו דאף במספרים אסור מדקאמר ליה והא קא גידיל כלומר ומצערו ואי שרי במספרים יטלנו במספרים ורב נמי דשרי כל גופו במספרים כעין מער היינו צבאר איצרים אכל צצית השחי וצצית הערוה אסור במספרים [ושמא] אף על גב דלא כתוב [במספרים] אלא מ"מ הוי פירושו כאלו גרסינן אלא והרצה יש בהש"ס כזה וחזר להעמיד דברי רב צצית השחי כו' ט: **בעי מיניה רב מרבי חייא מהו לצי'ה.** פי' צית השחי וצצית הערוה: אמר ליה אסור. לפי גירסת הספרים שלנו הצעיר צתער ממש ואסור לו מער ומספרים שרי ולפירושו [הלכות גדולות]¹¹ הצעיר במספרים ואסור לו אף במספרים וכן נראה מדקאמר והא קא גידיל ומתי' קושיא יטלנו במספרים: **והא קא גידיל¹².** והואיל וסופו ליגדל ולצערי אותו אף כשיגלחו אין זה קרוי תיקון ותי' שאינו מגלה אלא לינלל מצערה: **גבירי** יש א'ו. שאינו גדל והואך שייער הראש וליכא צערא¹³ (הכי גרסינן)¹⁴ משמע כשאין אדם מתכוין לנוי אלא לינלל¹⁴ דלית ציה ממש כלי גבר ואסור הנמטכל צמרה כדי שלא יחולו צעמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו הר"ר שמואל מנאורי"א היה מסתפר צמרה: **מהו לחזק** ולהתחזק. כדי להשיב צית השחי וצצית הערוה אמר¹⁵ ליה אסור ולית הילכתא כותיה:**

(א) [בכרית יג: שם שנת ג: טו.]. (ב) צ"ל שמעתי לכלל. (ג) גירסת אר"מ זה הלשון אמר רב ד, גי' אי"מ ונתער, (ה) [ועי' מוס' גיעותא מה. ד"ה לא עשה].

תורה אור השלם
1. לא יהיה לך גבר על אשה ור' ילבש ט'
שמלת אשה פ' תועבת
ו' אלהך ק'ל עשה
דברים כ כה

נוסחת הריב"ן

(א) ביה כהאי: [צ] הכתוב
כמשמעו: [ג] תועבה הלא
למה לו: [ד] וילך צין הנשים:
[ה] צמית: [ו] משלמי ליה
כשהשפטינו צבדיו להלקותו:
[ז] שיער: [ח] קטל: [ט] ע"י
חזיקו: [י] צצית השחי צבגד

הגהות הב"ח

(א) ש"ש ד"ה ומי' וכי
לא ילבש הס"ד ואח"כ מ"ה
מה"ל אם ללמד שלא:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ת"ל לא יהיה
בו ידה ליתד תשלחנה.
וכן הוא צמרגום שש. וכן
הוא ציעוקו שפטינס קימן
ט:

הגהות התוספות

- 1. צ"ל דס"ל כאלדיו.
- 2. מצית נמי מתיק. 3. צ"ל
אם שלא. 4. צ"ל משמע
לכלל כו'. 5. מצית נמי
מתיק. 6. צ"ל הכי גרס
אמר רב כו'. 7. צ"ל וצבאר
איצרים מי שרי. 8. צ"ל
העצרת. 9. צב"א איכא
צתער צמקוס מצית שער.
10. צב"א צצית השחי וצצית
שנו. 11. צ"ל הלכות
פסוקות. 12. צ"ל ור"ת
מפרש שרי קדינל. והוא
המשך אדם עם דיבור
שפתי. 13. צ"ל גבריה.
14. צ"ל לינלל מצערה.
15. נראה דמתיבת אמר
ליה הוא דיבור חדש וקאי
אכנפיליה צבגדו. (צלם עי'
ליקוטי הלכות).

מוסף רש"י

בר פחתי. צן גדולים (שבח
ג: כס.). הדין עיקר שני
נזירים